

Yttrande från Gentekniknämnden

Datum: 2023-03-22

Dnr: 4.1.1-2023-017

Mottagare

Miljöregelenheten, Erik Axelsson

Ert datum: 2023-03-15

Ert dnr: 4.6.18-23780/2023

Förslag till beslut om fältförsök med genetiskt modifierad potatis

Yttrande

Nämnden har, utifrån sitt uppdrag, inga synpunkter på Jordbruksverkets förslag till beslut.

Bakgrund

Jordbruksverkets förslag till beslut handlar om en ansökan om tillstånd för att få utföra fältförsök med potatis-linjer där tre olika egenskaper modifierats med CRISPR/Cas9 utan att nytt DNA är tillfört. De egenskaper som omfattas är minskad känslighet för potatisbladmögel, minskad halt av de antinutritionella ämnena solanin och chakonin, samt ändrad stärkelsekvalitet. Gentekniknämnden har yttrat sig om den ansökan, se yttrande Dnr. 4.1.1-2023-007.

Etiska överväganden

Gentekniknämnden meddelade i sitt tidigare yttrande att man ansåg att riskerna med fältförsöket är mycket små. Jordbruksverket anför som villkor för sitt beslut, utöver ansökarens angivna åtaganden, att odling över två år på försöksytan ska ske på så vis att inga kvarliggande potatisar kan komma in i livsmedels- eller foderkedjan, vilket ytterligare minskar risken för spridning av potatisen. Gentekniknämnden konstaterar att potatis-linjerna kan, om de kommer ut på marknaden, bidra till olika aspekter av hållbarhet, vilket bidrar till samhällsnytta.

Beslut i detta ärende har fattats av ledamöterna Stefan Reimer, Céline Holmberg, Malin Larsson, Johan Hultberg, Josef Fransson, Magnus Oscarsson, Madeleine Hayenhjelm, Christina Dixelius, Stefan Jansson, Martin Weih, Maria Björkman, Lars Ährlund-Richter och tjänstgörande ersättare Birger Lahti och Jenny Lundström. Medverkade på mötet gjorde också ersättare Tomas Kronståhl, Marie-Louise Hänel Sandström, Staffan Eklöf, Sven-Ove Hansson, Jens Sundström, Ortrud Jäck och från kansliet Annelie Carlsbecker och Mia Olsson.

.....
Stefan Reimer, ordförande

.....
Annelie Carlsbecker, föredragande

Reservation (Jenny Lundström, MP)

Gentekniknämnden 23-03-22

§7 Remiss från Jordbruksverket - Ansökan om godkännande av fältförsök med genetiskt modifierad potatis.

Jag reserverar mig mot beslutet att lämna ett yttrande som inte har några synpunkter på Jordbruksverkets förslag att godkänna detta fältförsök med genetiskt modifierad potatis. Även om risken för människa och miljö kan anses vara liten, finns det fortfarande obesvarade frågor i ansökan till exempel vad gäller avdödning av eventuell kvarvarande potatis, spridning och eventuell risk för kontamination av omgivande miljö.

Jag vill också, i enlighet med Katarina Luhrs reservation då det gäller Gentekniknämndens yttrande över ansökan 2023-02-15, påpeka vikten av att Jordbruksverket vid framtida ansökningar om godkännande av fältförsök remitterar ansökan till en bredare krets än vad som skedde när ansökan i detta ärende remitterades. I EU-kommissionens publika samråd 2022 framkom att den ekologiska sektorn är oroad av flera aspekter av en lagstiftningsändring som lättar på krav för växter förädlade med nya genomiska tekniker, till exempel hur samexistens ska kunna fungera. Där lyftes samtidigt att det finns problem då en gröda där spårbarheten inte kan garanteras kommer ut på marknaden. Jag anser därför att det är av vikt att berörda aktörer får möjlighet att komma till tals när det gäller godkännande av försök med dessa nya grödor. Detta gäller exempelvis Ekologiska Lantbrukarna. Oavsett om och hur GMO-lagstiftningen kommer ändras framöver är genredigering fortfarande att betrakta som GMO utifrån EU-domstolens dom från 2018 vilket innebär att det finns krav på spårbarhet som just nu inte uppfylls, vilket kan innebära nya problem för ekologiska och konventionella odlare. Det är dessutom av vikt att regelverk om samexistens inklusive skadeståndsfrågor kommer på plats.

Jenny Lundström (MP)